

Recuperar Espanya

Fa uns dies vaig enxampar tot fent zàping una entrevista a TVE amb José Manuel Otero Novas. Parlaven de *Recuperar España*, un llibre nou que ha tret, que el porta a una mena de gira per mitjans, universitats i cicles de conferències, parlant fonamentalment del problema català o, si es vol, del problema espanyol. Conté una tesi, una fórmula, un projecte i un estat d'ànim. Des del seu punt de vista, hi ha un perill real de disgregació d'Espanya i, a partir d'això, un risc de guerra o de revolució. Literalment, segons Otero, les demandes sobiranistes a Espanya sempre han desembocat en guerres i les nacions es creen amb sang i es desintegren amb sang. Això, ho veu especialment greu en el cas espanyol, perquè significaria el trencament d'una de les nacions més antigues del món,

Vicenç Villatoro

Escriptor

una personalitat important en l'àmbit polític, jurídic, acadèmic i econòmic. Advocat de l'estat ja en temps del franquisme, membre del grup Tàcito, col·laborador de Fraga i de Suárez, ministre de la Presidència i d'Educació amb UCD, té avui encara càrrecs acadèmics i empresarials molt importants. Otero és l'ala dreta de l'estat. Per tant, aquestes reflexions i propostes no són tampoc marginals. Al contrari, diria que a hores d'ara són el projecte hegemònic

recuperar Espanya, del qual persones com Otero serien els teoritzadors i els enginyers. Tindria partidaris a la dreta i a l'esquerra, només cal llegir els diaris. I diria que, a hores d'ara, aquesta és la visió hegemònica a l'Espanya de matriu cultural castellana. Quina és l'actitud davant d'això a Catalunya, al País Valencià, a les Balears? Al meu parer, en tots aquests territoris hi ha tres blocs, de magnitud diversa. Un primer bloc són els qui accepten aquest projecte recentralitzador i uniformitzador de recuperar Espanya. Un segon bloc són els qui creuen que es pot arribar a pensar una idea alternativa d'Espanya que accepti la pluralitat i la diversitat. I el tercer bloc serien els qui creuen que davant del projecte de recuperar Espanya, l'única possibilitat de supervivència –cultural, econòmica, política– és sortir-ne.

Els tres blocs són desiguals. Però també són, per dir-ho així, desigualment desiguals. Diria que a Catalunya avui, entre aquests tres blocs, el més gran és el dels qui volem marxar, però no estic segur que sigui més del cinquanta per cent de la societat. Al País Valencià i a les Balears diria, però és pura intuïció, que el bloc més nombrós és el del mig, els dels qui voldrien una Espanya descentralitzada i diversa, tot i la força dels qui acceptarien el model proposat per Otero. En qualsevol cas, la gran qüestió els pròxims mesos és què passarà si aquesta visió del mig, quedar-se dins d'una Espanya diferent, es demostra impossible, perquè l'estat aposta ja decididament i obertament per recuperar Espanya a la manera d'Otero. Com reaccionaran els del mig si la seva via es confirma com una via morta? A quina de les dues bandes cauran? Ja ho sabem: ells volen el del mig. Però si el del mig no pot ser, si no hi ha una creueta real per a aquesta opció, perquè l'estat no la vol ni l'accepta, entre les altres dues, quina preferiran? Com es decantaran? Això afecta espacialment el món socialista, però també un món conservador que creia en una diversitat ordenada diferent de la involució que proposa Otero. Si es confirma que el que volen no està en catàleg, cap on decantin aquests sectors més o menys amplis segons els territoris que encara creuen en una Espanya diferent de la d'Otero acabarà decantant el futur.

José Manuel Otero Novas

que existeix des de la invasió romana. La fórmula per evitar-ho és una canvi de la Constitució per recuperar per a l'estat competències ara a les mans autonòmiques, garantir la igualtat entre els espanyols –per exemple, l'escolarització en castellà a tot l'estat– i limitar el pes polític dels partits que no tenen per àmbit territorial tot l'estat.

José Manuel Otero Novas no és un tertulià marginal. L'entrevista no la feia una televisió exòtica, sinó TVE. Otero és

de l'estat, només amb dubtes sobre els ritmes i els temps. Otero ja ho proposava a finals dels noranta. I jo diria que és present des del 23-F, accelerat des del govern Aznar. No és, per tant, una reacció davant de l'independentisme català, sinó que potser l'eclosió de l'independentisme és la reacció davant de l'aplicació progressiva d'aquest projecte.

Per tant, si ens mirem el panorama polític espanyol, veiem que hi ha damunt de la taula un projecte de